

Перевознюк В. В.  
аспірантка кафедри фінансів  
Тернопільський національний  
економічний університет

## **ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ ВОДОПОСТАЧАННЯ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ**

В умовах демократизації суспільства важливого значення набуває проблема забезпечення потреб громадян в суспільних благах, доцільність надання яких державою обґрунтовували видатні вчені-економісти різних епох. Серед них основоположник класичної економічної теорії А. Сміт. Він вважав “... обязанностью государя или государства является основание и содержание таких общественных учреждений и таких общественных работ, которые, будучи, может быть, в самой высокой степени полезными для обширного общества в целом...” [2]. Однак, максимально наближені до кінцевого споживача суспільні блага надаються на місцевому рівні, шляхом делегування повноважень держави.

В структурі суспільних благ важливе значення мають послуги водопостачання, адже ними охоплене надзвичайно широке коло споживачів. Це громадяни і підприємства України. Надання таких послуг здійснюють підприємства водопостачання всіх форм власності. Згідно Закону України “Про питну воду і питне водопостачання” підприємство питного водопостачання - суб’єкт господарювання, що здійснює експлуатацію об’єктів централізованого питного водопостачання, забезпечує населення питною водою за допомогою пунктів розливу (в тому числі пересувних), застосування установок (пристроїв) підготовки питної води та виробництво фасованої питної води [1]. Основною метою їх діяльності є забезпечення споживачів водою відповідної нормативної якості, а також надання послуг водовідведення. Крім того, підприємства водопостачання є природними монополіями на місцевому рівні, що, в свою чергу, потребує державного регулювання таких суб’єктів господарювання.

Однак, варто зазначити, що в сучасних умовах господарювання підприємства водопостачання перебувають в незадовільному фінансовому стані. Так, все більшою мірою турбують такі проблеми:

1. погіршення технічного стану водопровідних мереж і устаткування та їх аварійність (що пов'язано з фізичним зносом даного обладнання);

2. недотримання підприємствами водопостачання та водовідведення санітарно-екологічних норм і, як наслідок, зниження якості наданих послуг;

3. перманентна збитковість підприємств, що пов'язана, в першу чергу, з прорахунками в тарифній політиці та недосконалим управлінням ними з боку органів місцевої влади. Річ у тому, що рівень тарифів на послуги водопостачання і водовідведення не враховує всіх економічно обґрунтованих витрат і не містить інвестиційної складової, а органи місцевого самоврядування не відшкодовують втрат підприємств, зумовлених наданням пільг малозабезпеченим громадянам.

З метою вирішення вищезазначених проблем та реформування галузі водопостачання вважаємо за потрібне здійснення наступних змін: запровадження тарифів які б забезпечували відшкодування економічно обґрунтованих витрат і включали інвестиційну складову; оновлення виробничих потужностей підприємств з метою підвищення якості наданих послуг та зменшення втрат води на стадії транспортування; залучення приватного бізнесу до вирішення фінансових проблем, що стосуються запровадження новітніх технологій в галузі і зменшення енергомісткості виробництва; активізація фінансової підтримки підприємств з місцевих бюджетів шляхом випуску і розміщення муніципальних облігацій.

#### Література

1. Закон України “Про питну воду і питне водопостачання” від 10.12.2002 № 2918 - III. - <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2918-14>
2. Смит А. Исследование о природе и причинах богатства народов. - <http://orel.rsl.ru/nettext/economic/smit/smitsod.htm>